

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 711/2020
09.09.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Милунке Цветковић, Бате Цветковића, Мирољуба Томића и Јасмине Васовић, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Весном Зарић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА и др., због кривичног дела лажно пријављивање из члана 334. став 1. Кривичног законика и др., одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљених АА и ББ - адвоката Станоја Филиповића и браниоца окривљених АА и ВВ - адвоката Слободана Антонића, поднетим против правноснажних пресуда Основног суда у Лозници К 334/17 од 28.08.2019. године и Вишег суда у Шапцу Кж1 297/19 од 27.03.2020. године, у седници већа одржаној дана 09.09.2020. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

I ДЕЛИМИЧНО СЕ УСВАЈА као основан захтев за заштиту законитости браниоца окривљених АА и ВВ - адвоката Слободана Антонића, па се **ПРЕИНАЧУЈУ** правноснажне пресуде Основног суда у Лозници К 334/17 од 28.08.2019. године и Вишег суда у Шапцу Кж1 297/19 од 27.03.2020. године, само у односу на окривљеног АА, тако што Врховни касациони суд, на основу одредбе члана 422. тачка 3) Законика о кривичном поступку, а у вези са чланом 103. тачка 5) у вези члана 104. став 6. Кривичног законика, према окривљеном АА, са личним подацима као у списима предмета,

ОДБИЈА ОПТУЖБУ

да је дана 22.04.2013. године у ... у урачунљивом стању, свестан забрањености свог дела, пријавио одређено лице да је учинило кривично дело за које се гони по службеној дужности, а зна да то лице није учинилац тог дела, на тај начин што је поднео Основном суду у Лозници кривичну пријаву против овде оштећеног ГГ из ... да је исти дана 23.01.2013. године око 21,30 часова на руци којом је махао према оптуженом и у једном тренутку успео секиром да окрзне по путничком возилу у коме су се налази оптужени АА из ..., ВВ из ... и ББ из ..., и да је тиме извршио кривично дело угрожавање опасним оруђем при тучи и свађи из члана 124. став 1. КЗ, иако је знао да није извршио то кривично дело, јер се претходно у кући ДД из ..., договорио са ВВ из ... и ББ из ... да секиром оштети своје возило и за то пријави оштећеног, а њих двојица да сведоче да је то урадио оштећени ГГ, при чему је био свестан да је његово дело забрањено,

- чиме би извршио кривично дело лажно пријављивање из члана 334. став 1. Кривичног законика,

па се окривљеном АА, за кривично дело давање лажног исказа из члана 335. став 3. Кривичног законика, за које је у непреиначеном делу правноснажне пресуде оглашен кривим, на основу одредаба чланова 4, 14, 22, 42, 54, 64, 65, и 66 Кривичног законика, изриче

УСЛОВНА ОСУДА

тако што му Врховни касациони суд утврђује казну затвора у трајању од **8 (осам) месеци** и истовремено одређује да се она неће извршити ако окривљени за време од **2 (две) године**, не учини ново кривично дело, док побијане правноснажне пресуде у преосталом делу остају неизмењене.

Трошкови кривичног поступка, у односу на кривично дело за које је према окривљеном оптужба одбијена, падају на терет буџетских средстава суда.

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљених АА и ВВ - адвоката Слободана Антонића поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Лозници К 334/17 од 28.08.2019. године и Вишег суда у Шапцу Кж1 297/19 од 27.03.2020. године се у осталом делу **ОДБАЦУЈЕ** као недозвољен.

II ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљених АА и ББ - адвоката Станоја Филиповића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Лозници К 334/17 од 28.08.2019. године и Вишег суда у Шапцу Кж1 297/19 од 27.03.2020. године, у односу на повреду кривичног закона из члана 74 став 1. тачка 4) и 9), и члана 438. став 2. тачка 1) Законика о кривичном поступку, док се у осталом делу захтев за заштиту законитости браниоца окривљених **ОДБАЦУЈЕ**.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лозници К 334/17 од 28.08.2019. године окривљени АА оглашени је кривим да је извршио кривично дело лажно пријављивање из члана 334. став 1 КЗ, а окривљени АА, ББ и ВВ оглашени су кривим за по једно кривично дело давање лажног исказа из члана 335. став 3 КЗ, па је окривљеном АА за кривично дело лажно пријављивање из члана 334. став 1 КЗ утврђена казна затвора у трајању од пет месеци, а за кривично дело давање лажног исказа из члана 335. став 3 КЗ казна затвора у трајању од осам месеци, па му је изречена условна осуда тако што му је утврђена јединствена казна затвора у трајању од једне године, и истовремено одређено да се наведена казна неће извршити ако окривљени у року од две године не изврше ново кривично дело. Окривљеном ББ је за кривично дело давање лажног исказа из члана 335. став 3 КЗ утврђена казна затвора у трајању од три месеца, а окривљеном ВВ за кривично дело давање лажног исказа из члана 335. став 3 КЗ утврђена казна затвора у трајању од шест месеци, и истовремено одређено да се наведене казне неће извршити ако окривљени у року од једне године не изврше ново кривично дело.

Истом пресудом оштећени је упућен на парницу ради остваривања имовинскоправног захтева, а окривљени су обавезани на плаћање трошкова кривичног поступка.

Пресудом Више суда у Шапцу Кж1 297/19 од 27.03.2020. године одбијене су као неосноване жалбе бранилаца окривљених и пресуда Основног суда у Лозници К 334/17 од 28.08.2019. године потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтеве за заштиту законитости су поднели:

- бранилац окривљених АА и ВВ - адвокат Слободан Антонић, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП и члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд преиначи у целости првостепену и другостепену одлуку тако што ће окривљене ослободити од оптужбе или да укине првостепену и другостепену одлуку и предмет врати на поновно суђење.

- бранилац окривљених АА и ББ – адвокат Станоје Филиповић, због повреде кривичног закона из члана 74 став 1. тачка 4) и 9) ЗКП-а, битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1), 438. став 1. тачка 1) и 4) ЗКП-а, повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) до 3), члана 441. став 3. и 4. ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд преиначи у целости првостепену и другостепену одлуку тако што ће окривљене ослободити од оптужбе или да укине првостепену и другостепену одлуку и предмет врати на поновно суђење.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљене, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је по оцени навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљених АА и ВВ - адвоката Слободана Антонића је основан у делу у коме се истиче битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП-а у односу на окривљеног АА, док је у преосталом делу одбачен као недозвољен.

По налажењу Врховног касационог суда, основано бранилац окривљених у поднетом захтеву истиче битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП-а наводећи да је за кривично дело лажно пријављивање из члана 334. став 1. Кривичног законика, за које је правноснажно оглашен кривим окривљени АА наступила апсолутна застарелост кривичног гоњења још пре доношења првостепене пресуде.

Наиме, из списка предмета произилази да је првостепеном пресудом Основног суда у Лозници К 334/17 која је донета 28.08.2019. године, окривљени АА оглашен кривим да је дана 22.04.2013. године извршио кривично дело лажно пријављивање из

члана 334. став 1. Кривичног законика, а за које кривично дело је тим законом прописана казна затвора од три месеца до три године.

Одредбом члана 103. тачка 5) Кривичног законика прописано је да ако у том закону није друкчије одређено, кривично гоњење не може се предузети када протекне три године од извршења кривичног дела за које се по закону може изрећи казна затвора преко једне године, а одредбом члана 104. став 6. КЗ је прописано да застарелост кривичног гоњења настаје у сваком случају када протекне двоструко време које се по закону тражи за застарелост кривичног гоњења.

Имајући у виду да је кривично дело лажно пријављивање из члана 334. став 1. Кривичног законика, за које је окривљени АА првостепеном пресудом оглашен кривим, извршено дана 22.04.2013. године, то се основано у захтеву браниоца окривљеног наводи да је, сходно члановима 103. тачка 5) и 104. став 6. Кривичног законика, протеклом рока од шест година од извршења кривичног дела, за наведено кривично дело наступила апсолутна застарелост кривичног гоњења и то протеклом дана 22.04.2019. године.

Имајући у виду да је првостепена пресуда донета дана 28.08.2019. године, дакле након наступања апсолутне застарелости кривичног гоњења за кривично дело лажно пријављивање из члана 334. став 1. Кривичног законика, за које је окривљени АА оглашен кривим, то је првостепени суд, у конкретном случају по правилној примени закона требало да на основу члана 422. тачка 3) ЗКП-а одбије оптужбу према окривљеном за ово кривично дело услед наступања апсолутне застарелости кривичног гоњења.

Како првостепени суд то није учинио, већ је окривљеног АА огласио кривим за наведено кривично дело, то је на тај начин на штету окривљеног АА учинио повреду закона из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП у вези чланова 103. тачка 5) и 104. став 6. Кривичног законика, а на шта се основано указује поднетим захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА.

Стога је Врховни касациони суд, отклонио наведену повреду закона, преиначењем правноснажне пресуде Основног суда у Лозници К 334/17 од 28.08.2019. године и Вишег суда у Шапцу Кж1 297/19 од 27.03.2020. године, тако што је на основу одредбе члана 422. тачка 3) Законика о кривичном поступку, према окривљеном АА одбио оптужбу за кривично дело лажно пријављивање из члана 334. став 1. Кривичног законика за које је правноснажно оглашена кривим, јер је пре правноснажног окончања кривичног поступка за ово кривично дело наступила апсолутна застарелост кривичног гоњења.

Како је окривљени АА, поред кривичног дела лажно пријављивање из члана 334. став 1. Кривичног законика, побијаном правноснажном пресудом оглашен кривим и због кривичног давања лажног исказа из члана 335. став 3 КЗ, то је Врховни касациони суд применом одредаба чланова 4, 14, 22, 42, 54, 64, 65, и 66 Кривичног законика окривљеном изрекао услову осуду тако што му је утврдио казну затвора у трајању од 8 (осам) месеци, и одредио да се иста неће извршити ако окривљени у року од 2 (две) године не изврши ново кривично дело, налазећи да је овако одмерена кривична санкција сразмерна објективној тежини извршеног кривичног дела, те

олакшавајућим и отежавајућим околностима које су у смислу члана 54. КЗ утврђене на страни окривљеног у редовном поступку, степену кривице окривљеног и јачини угрожавања заштићеног добра, као и да је изречена кривична санкција нужна и довољна да се њоме оствари општа сврха изрицања кривичне санкције из члана 4. КЗ и сврха кажњавања из члана 42. КЗ и то како у односу на самог окривљеног, тако и на плану генералне превенције.

На основу члана 265. став 1. ЗКП Врховни касациони суд је одлучио да трошкови кривичног поступка у односу на кривично дело за које је према окривљеном АА оптужба одбијена, падају на терет буџетских средстава суда.

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљених АА и ВВ - адвоката Слободана Антонића је у преосталом делу одбачен као недозвољен.

У конкретном случају, бранилац окривљених као разлог за подношење захтева за заштиту законитости наводи битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, само формално означавајући ову повреду закона због које је подношење захтева дозвољено окривљеном. Међутим, бранилац даље у образложењу захтева уопште не указује у чему се конкретно састоји незаконитост доказа које наводи, већ истиче да је суд, доносећи правноснажну пресуду, користио као доказ списе предмета Основног суда у Лозници К 587/13, у ком поступку је донето решење којим је одбачен оптужни предлог оштећеног као тужиоца АА, поднет против окривљеног ГГ због кривичног дела из члана 124. став 1. КЗ које се гони по службеној дужности, јер није било овлашћеног тужиоца, па самим тим није било поступка пред судом за то дело, а ако није било законитог поступка за кривично дело из члана 124. став 1. КЗ, самим тим окривљени АА и ВВ нису могли дати лажан исказ у вези тог кривичног дела, па не могу бити ни одговорни за исто, чиме бранилац окривљеног износи сопствени закључак да није било кривичног поступка који је окончан одбачајем кривичне пријаве, на који начин оспорава чињенично стање утврђено и потврђено правноснажним пресудом.

Како, дакле, из изнетих навода произилази да бранилац окривљених АА и ВВ у захтеву, као разлоге побијања правноснажних пресуда, само формално означава повреду закона због којих је подношење захтева дозвољено окривљеном (члан 438. став 2. тачка 1. ЗКП), док суштински указује на погрешно или непотпуно утврђено чињенично стање, а што не представља законски разлог због којег је у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП дозвољено подношење овог ванредног правног лека окривљеном и његовом браниоцу због повреду закона, то је Врховни касациони суд захтев браниоца окривљеног АА и ВВ – адвоката Слободана Антонића у овом делу оценио недозвољеним.

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљених АА и ВВ – адвоката Станоја Филиповића је одбијен као неоснован у односу на повреду кривичног закона из члана 74 став 1. тачка 4) и 9) ЗКП-а, и битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП-а, док је у осталом делу захтев за заштиту законитости браниоца окривљених одбачен.

Бранилац окривљених у захтеву наводи да је неправилним поступањем првостепеног суда у конкретном случају учињена повреда закона из члана 74. став 1.

тачка 4) и 9) ЗКП-а, које наводе браниоца окривљеног Врховни касациони суд оцењује неоснованим.

Одредбама члана 74. ЗКП предвиђена је обавезна одбрана окривљеног у кривичном поступку, односно истима је прописано девет процесних ситуација у којима окривљени мора имати браниоца. Дакле, повреда закона из члана 74. ЗКП постоји ако окривљени у једној од девет прописаних процесних ситуација у којима је предвиђена обавезна одбрана није имао браниоца.

Имајући у виду да се у конкретном случају кривични поступак водио због кривичног дела лажно пријављивање из члана 334. став 1. КЗ и кривичног дела давање лажног исказа из члана 335. став 3 КЗ, за која кривична дела није предвиђена обавезна одбрана имајући у виду да нису у питању кривична дела за које је прописана казна затвора од осам година или тежа казна, нити су у конкретном случају били испуњени други услови прописани чланом 74. ЗКП-а, па ни они прописани тачкама 4) и 9) поменутог члана, на које се у захтеву указује, када је прописано да окривљени мора имати браниоца, то је Врховни касациони суд наводе браниоца окривљених у погледу повреде закона из члана 74. став 1. тачка 4) и 9) ЗКП-а оценио као неосноване.

Бранилац окривљених у захтеву истиче и битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП-а, наводећи да се правноснажна пресуда заснива на исказу ДД, датом пред замеником Основног јавног тужиоца у Лозници дана 21.07.2016. године, на које саслушање окривљени и њихов бранилац нису позвани, па самим тим истом нису ни присуствовали.

Из списка предмета произилази да је сведок ДД дана 21.07.2016. године саслушана пред Основним јавним тужилаштвом у Лозници, ком саслушању нису присуствовали окривљени, ни њихов бранилац. Пред Основним јавним тужилаштвом у Лозници дана 13.07.2017. године, у присуству окривљених и браниоца, извршено је суочење између сведока ДД и окривљених АА и ББ. На главном претресу одржаном дана 18.12.2018. године сведок ДД је саслушана у присуству и окривљених и њиховог браниоца, и на истом главном претресу на предлог одбране је извршено суочење између поменутог сведока и окривљених.

Имајући у виду да је пред Основним јавним тужилаштвом у Лозници 13.07.2017. године извршено суочење између сведока ДД и окривљених АА и ББ, чему је присуствовао и бранилац окривљених, те да је исти сведок саслушана на главном претресу одржаном дана 18.12.2018. године, ком саслушању су присуствовали и окривљени и њихов бранилац, када је одређено суочење између сведока и окривљених, није од утицаја околност што приликом саслушања сведока пред Основним јавним тужилаштвом у Лозници 21.07.2016. године нису били позвани окривљени и њихов бранилац, и та околност не чини овај доказ незаконитим, тако да се на овако датом исказу сведока пресуда може заснивати, а наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљених АА и ББ – адвоката Станоја Филиповића којим се на наведени начин указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП-а, од стране овог суда оцењени су као неосновани.

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљених АА и ББ – адвоката Станоја Филиповића је у осталом делу одбачен.

Наиме, у захтеву су наведене и битна повреда одредаба кривичног постука из члана 438. став 1. тачка 1) и 4) ЗКП-а, повреде закона из члана 439. тачка 1) до 3) и члана 441. став 3. и 4. ЗКП, које представљају законом дозвољен разлог за подношење захтева за заштиту законитости, али како у образложењу захтева се не даје ни један разлог због којег се сматра да је дошло до повреда наведених одредаба закона, а имајући при томе у виду да Врховни касациони суд испитује правноснажну одлуку или поступак који је претходио њеном доношењу у оквиру разлога, дела и правца побијања који су истакнути у захтеву за заштиту законитости, то је Врховни касациони суд нашао да захтев за заштиту законитости браниоца окривљених АА и ББ – адвоката Станоја Филиповића у овом делу нема законом прописан садржај.

Са изнетих разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци ове пресуде, на основу члана 492. став 1. тачка 2), 491. став 1., 487. став 1. тачка 2) и 3) у вези са чланом 485. став 4. ЗКП-а.

Записничар-саветник
Весна Зарић,с.р.

Председник већа-судија
Невенка Важић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић